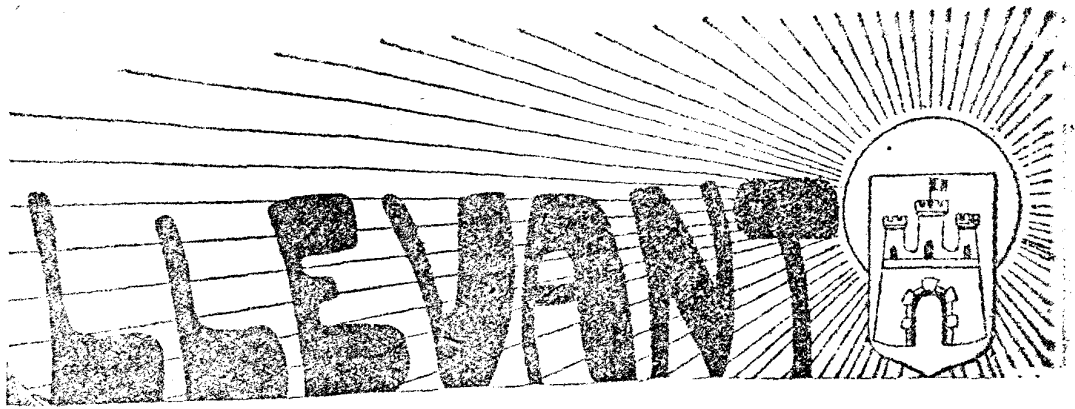

PREUS

Artá Un trimestre	1'50
A fora any	7'00
Al Extranjer id.	10'0

Número solt
0'10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá Primer Juniol de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

El Problema escolar

RESOLUCIÓ?

I

Mos plan poder avui comentar un fet revelador de que anam, encara que a poc a poc, cap a la resolució del problema escolar per la qual clamam fa tant de temps.

La necessitat intensament sentida per falta absoluta de dos locals escoles i la coincidència de trobar-se una casa capàs per les dues, unit tot a la bona disposició del actual Batle i Ajuntament d'atendre en lo possible l'ensenyansa, han fet que en el pròxim curs tenguem ja dins lo localitat una, diguem-li escola graduada en miniatura, i l'anomanam així perquè per la general les graduades solen esser de tres, quatre, sis i més graus o seccions i la nostra no será més que de dos. Anem a explicar el cas.

Per tenir l'Ajuntament acordat esbucaria casa del carrer de la Puresa aont está interinament instalada la Costura s'havia de cercar un local apte per transladar-hi aquesta. En se-

gon lloc, per esser propietat de la Parròquia el local de Sta Catalina aont está la de nins n.º 1 i la Parròquia necessita el local per destinar-lo a altres afers, se quedava també sense casa la escola dita, i posats a cercar locals hei havia dos camins a seguir: Llogar una casa per cada escola i continuar amb l'antic sistema d'escoles unitaries o cercar un casal capàs per dues o més sales de clase i altres dependències convenientes.

Es clar que sense que se donàs calor a l'assumpte i sense que hi hagués dins l'Ajuntament qui sapigués apreciar la diferencia entre l'ensenyansa antiga i la moderna, s'hauria sigut així com heu feia els nostros veis. Mes gracies als coneixements pedagògics del tinent batle Sr. Fomenías, i del Segretari Sr. Sard que poderen encausar be la cosa i gracies a la bona voluntat i desig del Batle Major Sr. Casellas i dels restants membres del Ajuntament de fer be totes les coses s'optá pel segon camí i se trobá la casa de l'amo'n Jaume de Son Real del carrer de Bellpuig que fent-hi les obres necessaries podrá contenir les dues escoles de nins i per tant se po-

drá anar a la graduació de l'ensenyansa.

¿Qu'aquesta casa no reuneix totes les condicions que exigeix la pedagogia moderna? Es ver, però de totes maneres en tindrà moltes més que qualsevol dels locals actuals, i temps vendrá en que tal volta l'Ajuntament o l'Estat se determinin a fer definitivament locals aposta que's l'única manera de tenir-los be.

Així, previ l'informe dels Inspectors de 1.ª ensenyansa venguts expressament, s'ha acordat que passin au el local citat les dues escoles actuals de nins; i conforme a les bases conveugudes entre l'Inspector i els Mestres d'aquesta vila s'ha convegut en establir la graduació de l'ensenyansa en les escoles de nins d'Artá amb arreglo al R. D. de 11 de Febrer de 1912 destinant-se l'actual local de La Casa Consistorial a la Costura de nines número 2.

De manera que desde principi del pròxim curs, de fet tindrà una escola graduada. Mes ¿com s'establirà la graduació? Per de pronte no se conta amb més elements qu'els dos mes-

tres nacionals, ja que l'Ajuntament no pot del pressupost actual destinar cap partida a pagar un auxiliar ni tampoc enviarà l'Estat un tercer mestre sense que se li doni local capàs i amb condicions, mobiliari adequat i casa habitació decent per ell i sa família; lo qual reportaria al municipi un gast que avui no està per fer.

D'aquesta manera, la graduació s'establirà únicament amb dos mestres dividint-se l'escola en dos graus a la qual divisió s'haurán de subjectar tots els nins que se presentin a matricular-se, sense que'ls pares puguin escullir el grau o professor que vulguin pels seus fíys, sino qu'aquests serán examinats pels dos mestres, que de comú acord els e destinarán an el grau que pertoqui atenguent única i exclusivament a l'altura de coneixements que fassi l'alumne.

¿Se tindrà així, resolt el problema escolar d'Artá en quant a nins? Podria intentarse una millor solució sense ocasionar cap gast an el Municipi?

Aixó serà objecte d'un nou article, ja que'l present seria massa llarg.

A. F.

cions i «personalidades ilustres» van donant llur aprovació al projecte, i, com que ningú ha d'oposar-s'hi, és de creure que ben prompte el veurem convertit en realitat.

Desapareixerá, doncs, la «Provincia de Soria» i naixerá la «Provincia de Numancia».

* *

Ja'em sembla que m'hi trobo, a les festes amb què serà celebrat «el acontecimiento». El Govern publicarà un Decret concedint a la nova «provincia» els ítols de «Muy noble», «Muy leal», «Muy honrada», «Cien veces heroica», «Siempre invicta», i instituint, en commemoració del fet, una nova «Fiesta nacional» per l'estil de la «Fiesta de la raza», amb tant d'entusiasme acollida pels empleats públics; amb assistència d'una pila de Bisbes se celebrarà un solemne funeral per les ànimes «de los héroes de Numancia»; hi haurá uns «Juegos florales numantinos», dels quals serà mantenedor l'Alcalá Zamora o En Royo Villanova i en els quals guanyarán els primers premis En Melitón González i En Sinesio Delgado; es posarà la primera pedra d'un monument a la memoria «de aquellos invictos españoles que se quitaron la vida antes que entregarse al romano... I a tot aixó hi assistirà un «Ministro de la Corona», i el Rei s'hi farà representar per sa tia...

I després...tot quedarà igual. La «Provincia de Numancia» continuarà vivint sense pena ni gloria, com ha viscut sempre la «Provincia de Soria», i aquells tros de terra i les persones que l'habitaven continuarán subjectes al caciquisme de D. Niceto, o de D. Abilio, o de D. Gabino, o de Don Amós o de qualsevol altre d'aquells senyers que es tenen repartida l'Espanya.

* *

Ea mateix passarà en totes les altres «provincias». Poden fer-se en elles els canvis i variacions que es vulguin, sense que res que tenguí realitat se senti alterat ni commogut.

Foren fetes amb molto, com es fa la xocolata o les rajoles. No es fingueren per res en compte raons ètniques, ni geogràfiques, ni cultural ni històriques; igual que les criatures bordes, no tenen antecedent de cap mena.

S'en crearen quaranta nou, segurament perquè en les llistes de senyors que volien esser governadors devien haver-hi quaranta nou inscrits. Igualment podien haver-s'en fet trenta sis o setanta vuit.

Llur inventor els posà un nom, de la mateixa manera que si s'hagués tractat d'un nou producte per a fer creixer els cabells o d'un específic per augmentar la gana.

Han viscut una vida de miseria i oprobí, i, després de gairabé un sigle, no representen encara cap realitat viva ni evoquen el record de cap gloria ni grandesa. Per aixó una d'eiles vol emparar-se del nom d'una gesta de més de vint sigles enrera, per veure si d'aixó ni pervé un xic d'honor.

* *

Viu i perdura, en canvi, el record d'aquells vells reialmes, que oficialment se suprimiren, i son una realitat molt més viva que les «provincias».

A ningú se li ocorreria que pogué, esser canviat el nom de la dolça i callada Galicia, o de la clara i alegre Andalusia, o de la trista i llegendaria Castella o de la nostra volguda Catalunya, noms trempats en la forja dels segless lligats a mil gestes històriques, que han trepitjat totes les terres conegudes, que han estat cantats per poetes de totes les generacions, que han fet riure i plorar a milions d'homens ..

Ho trobarien tan monstruós com si es volgués canviar el nom del vell pare Pirineu o del milenari Mediterrani.

* *

I tothom troba natural i corrent que es canvií el nom d'una Provincia, com tothom trobaria natural i corrent que se suprimissin les Provincies mateixes.

Sols una realitat s'hi oposaria si aquesta supressió s'intentava; sols un interès se sentiria lesionat, l'únic interès a que aquells organismes han donat vida: «las capitales de Provincia».

Figureu-vos el que els va passar a una pila de pobles, molts d'ells petits i obscurs, que de cop i volta varen trobar-se enlairats a la categoria de «capitales de Provincia». Tot d'una aquells pobles, que no més havien vist fins llavors senzills homes dels pais, tengueren governador civil i governador militar i delegat d'Hisenda i Diputació Provincial i Audiencia i «Institu-

«Las Provincias» (1)

Un catedràtic ha proposat canviar el nom d'una «provincia española», i la pensada ha despertat immens entusiasme... oficial. Ajuntaments, corpora-

to de 2.ª Enseñanza» i tropa; s'hi publicà un periòdic, que es titulá «El Eco de la Provincia»; les senyores pogueren portar *sombrero*, fins els dies de treball; la música militar tocà al Pas-seig els diumenges i els dijous; hi hagué dos senyors, l'un anomenat «el jefe provincial del partido conservador» i l'altre «el jefe provincial del partido liberal», que rebien sovint cartes dels grans personatjes de Madrid, dient-los «mi querido amigo»; els trens hi feren parada de «cinco minutos» en lloc d'un, com abans n'hi estaven... Fou tal la sotregada que el canvi produí, que hi havia el perill de perdre el cap, tal com li passa al que treu la grossa de Nadal o a la criada que es casa amb l'amo.

I ara aneu-los a parlar de renunciar a tot aixó a aquells pobles, aneu-los a dir que deixaran d'esser «Capitales de Provincia» per a passar a esser simplement «poblaciones importantes» aneu-los a dir que perdrán tots aquests privilegis. Qui s'atreviria, en un país com aquest, a «lesionar tan sagrados intereses?»

J. VALLÉS I PUJALS.

(1) Per esser un article curiosíssim i que sabem qu'ha de agradar als nostros lectors reproduim el present de «La Veu de Catalunya».

Un nou Sabi

Ara venc del Moll, de rebre en Juan qu'ha estat per Madrid. Torna un jove molt instruit en tota casta de sebre; i ve carregat de títols gonyats per lo molt que sap.
—Si tants de registres toca
tapali el cap.

—Si tu el sentisses parlar!...
¡Quina veu, quina eloquencial
Sens dupte és un pou de ciencia que mai s'arriba a extroncar.
Ningú heu pot havé en la Terra qu'en cap mentida l'atrap.
—Si és així com tu'l me pintes
tapali el cap.

—Lo qu'és en question de ploma s'es fet un gran novelista, romantic, naturalista, que no deixa punt ni coma. Si una rel descrís, coneixes

tot d'una si es rava o nap.
—Si pinta be la verdesca
tapali el cap.

De politica enraona amb gran acert i molt be
Gens de fe en cap partit te
Tant sols la seua persona pot fer ditxosa l'Espanya;
i quant paria, com qui ho map.
—Per premi de tant de sebre
tapali el cap.

—Lo que és en jnrisprudencia més sabi és qu'un Ciceró.
A tothom dona rahó
quand dicta colca sentencia;
perque lo que vol fa veure.
No hi ha llei que no ia xap.
—Si és aquesta sa justicia
tapali el cap.

—Quant parla de Geologia cap dificultat l'arredra
conta d'una edat de pedra i de la gent que hi vivia
ara fa quatre cents sigles.
¡L'istoria, que be la sap!
—Si treu coses tan antigues,
tapali el cap.

—Que'l primer homo, incomplet d'una moneya va neixe,
i a poc a poc, quant va creixe se millorá; i el seu net ja fonc de la nostra rassa,
que tem que prest no s'acab.
—Si es te per un «cuadrumano»
tapali el cap.

—Parlant de filosofia llavó si que tira el resto,
i cita llibres de texto i autors de gran nombradia,
com n'Hejel, Volter i altres...
—Comuns que no tenen tap.
Si és com aquests qu'anomenes
tapali el cap.

—Diu qu'els miracles son farsa que son coses que fan veure an aquells que heu volen creure, els capellans i comparsa;
que la ciencia tot ho explica.
—Si amb tanta cosa com sap no creu en la Omnipotencia
tapali el cap.

—Ara entre nctres viurá com si fos un gran senyó
M'ha dit com s'ha d'arregl'á per gaudir de lo millor

sense mals decaps ni feina.
—Si ha de viure a lo Nabab, no convé arrambar-m'hi massa, perque no m rap.

Tapali el cap, tapali el cap.

PERE D'A. PENYA.

Nofa Agrícola

LA MOSCA DE L'OLIVER.—Sabem per trista experiencia que el nostro poble no se preocupa per rés, sols a l'época de les recoleccions és quant el sentiu gemegar si l'anyada és dolenta: Ell és rutinari, no compareix mai a les crides que se li fan per donar-li instrucció de sa que li convé, instrucció agrícola, que és la única que pot donar-li lo que més li fa falta; ell es de natural retret i tan repropri que fins aquells ensais que observa qu'han dat bon resultat, procura que el veinat no s'en temi i si és al revés, deixa que el corc de l'enveja el roegui, per no imitar alló que per propia observació ha vist de profit.

I passen anys i més anys i la transformació del seu caràcter és tant pausada que la seua observació escapa an els sentits més perieccionats.

Per aixó no son més que tres els oli-vicultors que han iniciats els treballs de destrucció de la mosca de l'olivera *Dancus oleæ*: D. Pere Morell Oleza en els Oloros, l'amo'n Amador Calafat a Morell i l'amo'n Antoni de S. Forté a Ses Veyetes, tots tres entusiastes del bon cultiu, tots tres convenuts, tots tres antirutinaris i per aixó decidits a provar, encare que els veinats no seguissen, un sistema, el qual, si be pot no dar resultat per falta d'aïllament, en camvi pot donarlo tant satisfactori que multipliqui la producció d'oli en cantitat i en calidat.

Han feta ja la segona pulverizació o untada dels feixets (sistema Lotrionte) amb la melassa arsenical.

La mosca, no hi ha dubte que en major o menor cantitat ha acudit a xupar i ha morta, per lo tant n'han quedades destruïdes un sens fi de la segona generació, ja que com deiem l'altre dia havíem de suposar que cada mosca posava 100 ous.

—Ara que la calor es més forta i les olives ja van cresquent, la seua activitat adquirirá el máxim desenrol-lo,

per lo qual convé no descuidar-se i activar també les pulveritzacions per suplir, encare que no sigui més que en part, la falta d'aïllament degut a ésser tres únicament els qui fan l'ensai.

Vendrà dia que la majoria dels oliverers darán la batalla, però primer s'he de resoldre el problema del fruitar l'olivera, el qual creim molt complicat per concórrer-hi una partida de causes, causes que dins pocs anys s'estudiarán per veure si se pot trobar una solució.

LL. G.

De Capdepera

Segons nos diven, en l'Escola del Col·legi, enguany se té en projecte de celebrar uns examens; per el qual acte s'invitarán algunes persones de relleu de Capdepera.

Mos n'alegrám verament, suposat que aquets actes serveixen de gran estimul a n'els alumnes per dedicar-se de veres a aprendre o recordar el coneixements que durant l'any han anat adquirint.

En el mateix dia dels exámens o en un altre subsiguient (encare no está acordat) s'oferirán a n'els alumnes elegants premis i a n'els més aventatjats de cada secció elze concedirán uns esbelts i moderns Diplomes que servirán de testimoni perpétuu de la seua aplicació i bon comportament.

—Durant la setmana pasada en el moment en que caigué demunt el poble tanta d'aigua la casa d'en Toni Ferrer sufri un desperfecte venguent a baix l'aigovés de derrera, a causa del dit temporal.

—Fa alguns dies, la distingida familia de S'Heretat rebé la desconsoladora noticia de la mort d'un membre seu resident a Puerto-Rico D. Jaime Vaquer fill de la madona Isabel Moll i pare de la senyoreta D.ª Victoria.

Més impresionant ha estada la noticia, donat el poc temps que feia haver ell escrit que dins un més es posaria en camí per venir a visitar a Mallorca.

El seu cos embalsamat será portat a Capdepera per descansar amb el somni de la mort al costat de les cenres dels qui tant apreciá durant la seva vida.

Probablement arribará a Mallorca a finals de la primera quinzena de Juliol

Enviem el nostro més sentit condol a la seua vuitantina mare Isabel Moll, a la seua fia D.ª Victoria, a n'el seus germans i familia. (A. C. S. A.)

—Sembla que s'ha entregada de ple la temporada de la pesca de calamars. Fa uns quants dies que sa multipliquen molt les pescades grosses de calamarsins, i que es fan principalment molt aprop de la vorera.

—En el número próxim donarem comta del modo com es troben els asuntos de la carretera que es té en projecte entre Capdepera i Son Servera; i de l'altra que potria conduir a les Coves de l'Ermita.

TRADICIO GABELLINA

Vull comensar a publicar aquesta serie de fets que tot bon capdeperí coneix amb el nom de *Miracle de sa boira*.

En aquell temps en que els moros mos investien de bon de veres succeí qu'una vegada en vengueren una mala fi. Quant els capdeperins elze veren, tot-hom partí cap a dins ses murades d'es Castell, únic lloc de refugi que tenien. Tencades les portes i preparats a demunt les torres amb pedres, bastons i fletxes esperaven la seva venguda. Comensaren a mirar cap a la mar i després d'una estona destriaren un estol tant gros de moros que juts de veurer-los les entrá una gran por perque estaven convençuts de no poder resistir a n'aquella multitut tan grossa de moros.

Amb aixó tots els vezins resolgueren acudir de bon cor i devotament a la Mare de Deu de l'Esperança per a que elze alliberás d'aquell perill.

La tregueren d'el Santuari i posaren aquesta imatge sacrosanta en una gran finestra que hi havia a sa murada; (aquesta aubertura ara está aparedada).

La Mare de Deu escoltá a n'els seus devots gabellins: comensá a surtir una boira i s'escampá entre el Castell i els moros qui s'entregaven; i era tal aquesta boira que els impedia veure el Castell i si se giraven cap a la mar elze servia de reflexe que il·luminava aquells paratjes.

D'aquesta manera no tengueren més remei els moros que tonarsen a

l'Àfrica; i els nostros antepassats quedaren lliberts per aquesta vegada d'esser víctimes d'els seus inemics; gracies a la nostra Patrona de l'Esperança.

Marfil

De Son Servera

S'ha celebrada amb més solemnidad que d'ordinari la festa dedicada a n'el Patró de la nostra vila St. Juan Bautista.

El divenres a vespre, després de les Completes, comensá la "revetla", qu'estigué molt concorreguda fins alta hora de la nit. Consistí amb vistosos focs artificials i alegres tocades de música per la banda reorganizada.

L'ondemá, dia de St. Juan, (rectificant lo dit en la crónica anterior referent a la suspensió de sa festa, puis per esser la del Patró se fa el dia que toca) sortits de missa, la música tocá diana p'els carrers i hora d'anar a l'Ofici heí acompanyá l'Ajuntament.

A les deu comensá la Missa Major. La celebrá el Sr. Rector servint-li de diaca i subdiaca, respectivament, els sacerdots Rts. Sr. Puigrós i Servera. Predicá les glories del sant, pronunciant vibrant i molt eloquet sermó, un orador sagrat.

El decapvespre concert musical i ball, tot a sa plaza de St. Juan.

El vespre de ball, e il·luminació en les plassas St. Agustí, St. Juan i de D. Antoni Maura.

Vengué bastanta gent esterna, sobretot dels pobles veinats, aprofitant els trens extraordinaris qu'heí hagué.

Corresponsal

RELLIGIOSES

La festa de les espigues

El dia de St. Juan decapvespre quant el sol ja declinava, partí del Convent de St. Antoni de Padua la associació de la Adoració Nocturna i persones piadoses que volgueren pendrehi part cap a l'Ermita de N.^a Sra. de Betlem aont s'havia de celebrar la *Festa de les Espigues*.

S'arribá dejorn encara en aquell sa-

ceferi aont les esperava la Comunitat d'Ermitans i el seu Director espiritual Mossen Francesc Fuster que demostraren la seua gran satisfacció de tenir aquella nit tan hermosa festa i se desfeien en atencions per tots els peregrins.

A les 10 comensà la Vigília amb un sermó que predicà Mossen Pere Amorós Vicari de Capdepera. Se resaren i cantaren després les oracions i salms del ritual i a la dematinada se digué un ofici solemne amb Missa a tres veus i sermó pel mateix orador i en la qual se feu la Comunió general de tots els concurrents. Després regressaren a la vila abans de que'l sol fos alt.

FESTA DE SANT PERE

El dia 29 a la Parroquia se feu festa solemne dedicada al Sant. A la vigília se cantaren Completes i a les 10 del matí l'Ofici Major amb Missa a veus. Predicà el Rt. D. Pep Sancho de la Jordana.

FESTA DE SANT MARSAL

El dia 30, festa de St. Marsal que son tants els artanencs que la tenen promesa hei hagué ofici solemne amb sermó que predicà Mossen Andreu Casellas i se cantà la Missa d'Angels.

FESTA DEL SAGRAT COR DE JESUS

Aqueixa festa que tocava fer se el dia 23 se perllonga per demà dia 2 amb el fi de donar-li més solemnitat.

El dematí a les 7 hei haurá Comunió General que s'espera serà molt concorreguda. A les 10 hei haurá l'Ofici en que se cantarà una missa a veus i predicarà l'orador artanenc Rt. P. Juan Ginart de St. Felip Neri.

El decadvespere a les 4 i mitja Vespres i Completes i seguidament la Processó de les cinc visites. El sermó primer se ferà a la Parroquia, organitzant-se la processó pel Castellet, Pou Nou, Alqueriot, Grec, Roques, Sta. Margalida i Monserrat Blanes aont se ferà el segon sermó en la cantonada de Cas Metge Terres; seguirá després pels carrés Toni Blanes, Sta. Catalina i Llabeig fent-se el tercer sermó en l'Iglesieta, seguint després pel Sesgo, Lladoner, Palma i Rafel Blanes i al ésser an el Trespolet se ferà el quart sermó i seguirá llavor pel carrés de l'Estrella, de Sant Salvador i cap a la Parroquia aont se ferà el darrer sermó i conclusió.

Segons notícies tot el poble está animadíssim no sols a concorrer-hi sino també a adornar les fatxades amb banderes enramades, altars i quadros del S. Cor de Jesús que hi quedarán exposats tota la vetlada.

Com a preparació d'aquesta gran festa se fa els vespres a la Parroquia un Triduo amb exposició del SSm. amb sermó pel mateix orador.

A Sant Salvador ja s'han comensats els novenaris. Predica el Rt. D. Josep Sancho de la Jordana.

GRANS FESTES PER ST. SALVADOR

Segons sembla el nostro Ajuntament vol que les festes d'enguany tenguin caràcter d'extraordinaries amb motíu de la declaració oficial de la Verge de St. Salvador Patrona de la nostra vila.

Se parla de que se fassin tres dies de festa amb actes interessants.

S'ha anomanada per això una Comissió que amb temps prepari tots els números del programa a fi de que, dins els medis de que se dispón, fassi unes festes lluydes.

En les repetides reunions que aquests dies se celebren se confecciona el programa que si, Deu ho vol, publicarem en el n.º pròxim.

Per de promte podem dir que la Comissió está en tractes amb una banda de música externa i amb una casa de focs artificials de fama, com també se parla d'organizar unes grans carreres de cavall a s'Hipódrom.

Per tot això se necessiten molts de dobbés i per no acudir al sistema de suscripcions que's tant pesat, se farà una rifa, a la que per patriotisme tots els artanencs han de posar.

Qui peix vol menjá sa cou s'hi debanyá.

Crónica

DEL TEMPS.—Es temps s'és estirat de tot; per colca cosa hem entrats dins l'estíu. Fa diades esplèndides i molta basca. El termómetro a s'ombra marca 25.º Els tres darrers dies s'ha posat un poc humit.

ESTAT SANITARI.—No hi ha epidemies gracies a Deu. Les engines s'han esvaïdes Malalts de gravetat son molts pocs els coneguts. El dia 29 viaticaren Na Catalina Fustera de sa Clota. De morts n'hi ha un, En Pere Pirris de Na Sineua que murí d'un còlic miserere.

AGRICULTURA.—Son molts els qui ja han acabat de segar i baten a la vela. Les anyades haurán estat anormals; a unes bandes no ret gens i altres bastant. Les figues flors vengueren tant prest que per St. Pere qui solen «revoltá sa figuera», ja están a la plena. Tots els fruits venen primarencs. Ja hi ha olives trencadores, de tan grosses que son. Els aubercocs s'han fet molts mal be perque de tot d'una no tenien preu, ningú en volia. Al final hi ha haguts compradors, tot d'una a 3 pts i ara a 5'50 pts. el quintar; i encara triats.

MULTES.—L'actual batle Sr. Caselles, enèrgic i actiu pel cumpliment de les ordenances municipals, fa vetllar per l'orde i sabem que ha imposades multes an a qui no acatava les ordes prohibint corre per la població. Així ha d'ésser.

BENVENGUT.—Per passar la temporada estival ha vengut de Barcelona D. Enrich Galiano i Sra. esposa. Sien benveneguts.

CORREGUDES.—Amb motíu d'ésser avui dia 30 la festa de Sant Marsal an el carrer d'Alqueriot al horabaixa s'hi han fetes corregudes d'homos i atlots amb joies variades.

Hi ha haguda molta animació:

Per falta d'espai deixam de publicar avui Ajuntament i Registre.

Aquest periódic está subjecte a censura esglesiaística.

LA RONDAYA DEL DISSAPTE

El Castell de iràs
i no tornaràs

Com se pot suposar aquests estaven plens de tristesa i amb ells tota la ciutat que apreciava molt a sa família era així és que quant veren arribar a sa princesa bona i sana de tota desgracia, fou tanta sa alegria que casi no h gosaven creure i jen volen de festes i alimares per llarg diuen, que duraren vuit dies seguits. Ella contá fil per randa tot lo que li havia socceit i els reis plens d'admiració tengueren el fet d'armes d'aquell jove amb so drac com a sa més gloriosa batalla que mai hagües haguda i a ell com al més renomant i ardit cavaller que trepitjàs la terra.

I tornaren les festes i alegries, però ell en doná gracies, i digué que volia continuar son camí.

Els pares el s'escollaren amb pena i no hu volgueren de cap de ses maneres i no sols aixó sino que plens d'agraïment i amor en vers d'ell, li oferiren per esposa a sa seva fia ja que d'ell l'havien novament rebuda.

D'aixó s'en alegrá tothom però més que ningú es dos joves que ja s'eren agradata de bon cor. I de tractos passaren a noces que se feren amb molt de sarau i alegria general de tot es reinat i visqueren felissos amb la dolça i santa pau de bons esposos quant vet aquí qu'un dia, per entre ses boires de sa dematinada devers es Llevant hei va colombrá es jove desde unes galeries aont estava, un hermós castell tal volta com cap altre n'hi hagués i heu digué a la seua esposa. Aquesta de cap manera volia parlar-ne i procurava allunyar-ne tota conversa; però ell venquen preguntes i més preguntes fins que un dia li fou precís a ella explicar-li com era alló un castell encantat que tenia per nom: Castell de iràs i no'n

tornaràs perque mai per mai n'havia tornat ningú de tots quants s'eren atrevits a anar-hi.

Dins es cap d'aquell jove abrinat hei tornaren entrar les fantasies i ganes de veure coses desconegudes i noves i amb prou delit i cor per anar a sebre la causa del encantament, digué a la seva esposa qu'estava desitjós d'anar-hi i encara que ella cuidava a esclatar-se de plorar i a pesar de les súpliques de sos pares un dia partí cap an ès Castell.

Es camí era llarg i espatat, i per he que feu no hi pogué arribar fins a entrada de fosca. Devora es portal hei trobá una veyeta que el va rebre amb caricies i li digué:

—Podeu, senyor, entrar dins es castell com vos plagui que jo mateixa vos feré de guia, però ja que som dona i veyeta vos demán un favor i és que deixeu a l'entrada les vostres armes que a mi'n fan molta por.

El jove, tot complimentós deixá les armes i just qu'entrá dins el gran pati quedá encantat i convertit en estatua de pedra mabre.

Mentres tant a casseua es fuy segón del pescador digué a son pare:

—Mun pare, lo bon pare, sa sang del peix s'és enterbolida i s'espina ensangrantada lo que vol dir que coica desgracia ha socceida an es meu germá major. ¿Voleu que vaja a cercar-lo?

Son pare tenia prou pena de deixar-lo partir però tement per la vida del major, li doná licencia. Ves-hi—li digué— però tant bon punt el tróbigues, tornaves-ne venir tots dos cap aquí.

Aquell jovenet partí, i camina, caminarás tot aquell dia va anar a la bona de Deu sense sebre aont dirigir-se fies que quant s'entregá sa fosca vejé mo tes illuminaries i cap a el es s'encaiminá i per estrany se trobá en la mateixa ciutat aont era casat es seu germá.

Així que hi va ésser i l'hagueren vist tant s'assemblaven amb son germá que tothom el va pendre pel príncés i retorná l'alegria a la gent que corre-

gué a donar noticia an els reis. Aquests amb sa seua fia surtiren desseguida a rebre-lo i li feren mil preguntes de lo que li havia socceit i de lo que dins es castell passava. El jove que amb tot aixó compregué que aquesta errada de confondre-lo amb so seu germá havia d'esser un camí per trobar-lo, los deixava dir i convenia en tot no traquent-los del error i se deixá honrar com a príncés fins que fou an el palau del rei. Arribat allá li mostraren tot el palau i quand fou a les galeries més altes vegé es castell a solixent. Preguntá tot d'una quin era aquell castell i li contestaren: ¿O no t'en recordes ja, de quant partires cap a ell?

Aquí descubrí ell lo que més li interessava i sense voler sebre res més se prepará amb tota casta d'armes i a pesar de les pregaries i plos de la princesa perque quedás ell torná emprendre el seu camí.

Camina, caminarás al horabaixa de tot arribá a s'entrada del castell a la porta del qual també hi troba sa veyeta asseguda que'l va rebre amb moltes caricies i li pregá també que per entrá deixás abans totes les armes dins l'entrada.

Ell amb tota bona fe, així heu va fer i just que fou dins es pati queda encantat i convertit en estatua de penya mabre.

Acabarà

Dites i fetes

Un senyor comensal que assisteix a un homenatge d'un company seu, a cada plat que treuen diu: ¡Oh! aquest és un plat que m'agrada molt; no fassin cas si preng moltet.

El seu veïnat li pregunta:

—Senyò ¿i quins son els plats que no li agraden gaire?

I ell contestá fent sa mitja:

— Es buits.

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitats en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA.

Carrer dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

¡HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias
TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR
y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Nanda, de Esteva

Carré de Palma, 48 — ARTA

S'ES OBERTA PA POE. TOT ES NOU
ILLAMPANT. SERVEI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servit?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

ha posada una nova Agencia entre Artá i Palma

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacéutic.

Artá Figuerol 43

¡Artanencs, escoltau!

Si's paraigo está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Ranxé el dobará
be, barato i aviat.

- En lo que també es trempat
es en feines de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i màquines de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÁ

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria
TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DES PAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÁ

DISPONIBLE